

REDACCIO :

Joseph Pallach

26, Rue Constantinople, PARIS (8^e)

ADMINISTRACIO :

Antoni Iborra

13, Rue Bassano, PARIS (16^e)

C. Ch. Postaux 4163-90 - PARIS

Preu de l'exemplar : 15 francs.

Suscripció l'any : 150 francs.

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

Endavant

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

Editorial

LA UNITAT CONTRA FRANCO

El retorn d'ambaixadors i les successives declaracions — periclitistes, o irresponsables, però per ací es comença — pesant de relleu la necessitat d'inclosure Franco dintre el Pacte Atlàntic, han motivat una enèrgica resposta de les forces polítiques exiliades que, situades ideològicament dins del camp occidental, no podrien però transgir mai amb els aliats del dictador, els quals es veïndrien automàticament, traïdors a la causa que pretendrien defensar.

El poble català tampoc no hi transigirà, i així ho hem dit nosaltes públicament — i en privat — a qui calia dir-ho. Veus autoritzades del país basc han fet el mateix, i la posició del P.S.O.E. i la C.N.T. denunciant com una acció pre-comunista tots els avenços que es fan al franquisme és sobrerament coneguda.

Resta que aquestes declaracions tindrien molta més força si, agrupant-se tots els partits i organitzacions sindicals, pogués formar-se una sòlida aliança de les forces que combaten contra Franco i que mantenen posicions similars en el terreny nacional i internacional. La unitat permetria forjar un instrument més sòlid de pressió interior i de propaganda exterior, però amb una condició : que les forces que s'ajuntin coincideixin suficientment en alguns punts fonamentals, els quals permetrien l'eficàcia de l'esforç, en lloc de facilitar l'estirada i l'arrencada de la maniobra. Si no hi ha suficients coincidències, és preferible no enganyar-se : el simple anti no és prou per a soldar-nos a tots. Anti-franquistes també ho són els totalitaris de l'altre signe, i — prou s'ha tardat — ja ningú no pensa que hàgim d'anar plegats. Anti-comunista es diu el propi Franco, sense que, per tota consciència honesta, el seu anti-comunisme mereixi res més que repulsió i menyspreu.

Entenem-nos doncs, però entenem-nos entorn d'uns quants principis d'acció de caràcter positiu. Nemés així l'aliança fóra estable i no ocorrerien les successives crisis, que han esterilitzat fins ara tots els organismes unitaris.

Al nostre entendre, aquests punts reclamen una resposta clara a cada una de les següents qüestions :

1. — Posició internacional conseqüent. Afirmació clara de defensa europea contra el totalitarisme stalinista. Nemés això ens dona dret a exigir una posició ferma de les democràcies de cara a l'altre totalitarisme feixista.

2. — Definició dels nostres objectius ; volem retornar als pobles hispànics els drets democràtics que els foren arrabassats violentament ; cal doncs una con-

sulta popular que ens faci conèixer la seva voluntat actual.

3. — Garanties d'una consulta honesta. A Catalunya, nemés l'establiment d'un govern provisional català pot donar-les. Ultra les raons de dret que l'abonen, l'exigència democràtica en fa una condició particular i indispensable de la col·laboració catalana a qualsevol règim de transició encarregat de fer les eleccions.

4. — Les forces que es reunissin entorn d'aquesta voluntat democràtica, han d'actuar amb lleialtat i comprometre's a establir — sigui quin sigui el veredict del poble — les normes de convivència i de lluita social i política d'una societat democràtica.

Aquestes són, al nostre entendre, les condicions d'una entesa seriosa i important en la mesura que ho permet encara el temps i els esforços malversats fins ara. Cal, evidentment, que englobi organismes polítics i socials i no simples particulars sense representació autoritzada. Aquestes qüestions reprehen en realitat — enquadrant-les en la difícil conjuntura present — les reivindicacions que no han cessat de formular les forces catalanes de l'interior i de les quals el M.S.C. s'ha fet constantment solidari. Avui, podrien permetre una represa de l'acció política de Catalunya, que és el que hauria de cure'ns a tots. I si el pes de Catalunya pesés a la balança de la unitat democràtica peninsular que contribuiríem a crear, la caiguda de Franco — encara no totalment victoriosa en el terreny exterior — podria ésser precisament la conseqüència d'un moment internacional que no pot telerar gaire temps més situacions equívokes al govern de la Península.

Tot caminant

Una vida frustrada

Giuseppe és un home d'edat avançada. Alt, més aviat magre. Respectable i senyor en el sentit etimològic del mot. El seu rostre, cimbellat per una cabellera blanca i encara ben poblada, és franc i acollidor. Avui hem parlat llargament i per primera vegada. Ja sé qui és i com pensa. És un refugiat italià, però no un refugiat com nosaltres. És un reinventat de l'exili, una víctima del descorament. Una víctima, a la qual, amics nostres que havien estat refugiats, més tard li faran companyia.

Ha trucat amb els nusos dels dits a la porta de la meua cambra.

— Entreu, si us plau — he dit.

Giuseppe s'ha instal·lat el més còmodament possible a l'única cadira que hi tinc. Una cadira de boga que suporta el pes amb estrident malhumor.

— Em doldria — ha començat dient —
(Passa a la segona pàgina).

UN FENOMEN

El subjecte que detenta les funcions de ministre de Justícia en el famós gang franquista ha declarat que dels 35.000 recluits que hi havia a les presons d'Espanya en començar l'any 1951 només 1.500 eren procedents de la darrera guerra civil.

Aqueixa guerra civil, que fou la més incivil de totes les guerres va començar amb la històrica declaració del general Franco de 29 de juliol de 1931 : *Estoy dispuesto a pasar por las armas a media España para conseguir mi propósito*. No n'hi hagué necessitat. El propòsit de Franco, segons s'ha vist, era de corrompre Espanya i ho va aconseguir només amb un milió de morts, xifra veritablement modesta si es té en compte la magnitud de l'empresa.

També és modesta la xifra de 1.500 empresonats rojos provinents de la guerra incivil. Suposant que sigui certa — cosa inaudita que tot just ens atrevim a suposar — la xifra de 1.500 és no res menys impressionant. Qui poden ésser aquests 1.500 cavallers que han sobreviscut els dotze o quinze anys de paseos, afusellaments, lleis de fugas, pallisses i turments, fam, fred, amuntegaments i promiscuació, ensurts a mitja nit, misses dominicals, himnes falangistes, estirades de braç, brutícia, trasllats a peu o en camions de bestiar, literatura i discursos infectes i, sobretot, l'absència absoluta d'higiene física, mental i moral, sense ni el repòs de la solitud i el silenci ? Seran dels que estan cristianament redimint *la penas por el trabajo* ? Seran immunes, mase'ls o vacunats amb el sèrum de la immortalitat com els déus de la mitologia persa ?

Ara comprenem perquè els espanyols no prenen part en les expedicions polars o en les ascensions als Himalaies. La flor de la raça, els ardots, els superhomes, es dediquen a sobreviure de l'inquisició i de les endèmiques i ferotges persecucions dels caníbals espanyols. Tot és de patent nacional : el butxí i l'heroi, el cavernari i el místic del progrés el sàdic i l'estoic. No cal fer-ne publicitat. El producte existeix i ostenta el crèdit i el prestigi de les edats. Encara que només siguin 1.500, quin altre país pot presentar un grup tan nodrit de veritables resistents d'una crueltat que fa quinze anys que dura ?

Ara que el Senat nordamericà ha començat a subvencionar aquesta crueltat atàvica, si tingués un moment de lluide-sa podria revigoritzar la decadent indústria cinematogràfica del seu país subvencionant e tiratge del film del 1.500.

Fora un èxit. I, més que res, fora una lliçó d'història vívida i real que convindria molt als polítics xerraires i als diplomàtics « vius » que es deixen engatussar per En Banyeta.

CRONIQUEES DE BARCELONA Tito, Kostov, Rajk....

QUE PENSEN ELS OBRERS DE CATALUNYA ?

Després de dotze anys de franquisme, l'obrer continua resoltament enfront del règim i al costat de la democràcia. Els darrers esdeveniments internacionals, però, han començat a impressionar fortament el seu criteri i la seva posició. Extenses zones fins avui impermeables al stalinisme comencen a flaquejar davant de les noves actituds internacionals. L'arribada d'ambaixadors, la concessió de crèdits, l'actitud americana sobre Alemanya, el rearme del Japó, etc.

La convicció que, en cas d'una guerra, els occidentals s'aliarien amb Franco, fa trontollar a molts. El dilema esdevé terrible: si lluitem contra Franco, ajudariem indirectament o directa al stalinisme rus. Hipòtesi que repugna a la gran majoria dels obrers catalans. Però la lluita contra els russos, voldria dir combatre al costat de Franco. I això, mal. Davant d'aquest dilema, el proletari no podria escollir. Es posaria indubtablement enfront del seu enemic, del que fa dotze anys que el tortura, l'oprimeix, l'escarneix, el mata de gana l'empresca i li nega les més elementals llibertats.

Aquesta és la realitat. Aquest és el pensament dels nostres obrers.

I en aquest moment crucial, quan més necessàries són les posicions clares, les signes precises, els homes i els organismes que pretenen representar Catalunya, callen. Ni una sola veu, ni un sol consell, ni un mot. No res.

Del camp internacional, posicions extremes amb les que no es pot estar d'acord. Del camp nacional, silenci. Cal trencar-lo. Les organitzacions i els homes que se senten responsables, que saben el que volen i com ho volen, tenen el deure d'orientar al poble, de marcar posicions concretes, que resolguin, en la mesura del possible, els terribles dilemes que ens presenta la conjuntura internacional.

I nosaltres, socialistes, hem d'ésser els primers en aquesta tasca. Hem d'acabar amb la vergonya de l'actual desorientació pregona del nostre poble. El pervindre de Catalunya ho exigeix i no podem mancar aquest deure. Ha arribat l'hora de parlar. De parlar clar. Clar i català. Barcelona, Febrer del 1951. R.

Eisenhower i el cok-tail

Chicote

Vindrà? No vindrà? Vindrà? Mentre el general americà visitava les capitals europees, aci els senyors de la situació esfullaven la margarida. I al Pardo tot-hom anava de bòlit. I al públic se'l tenia al corrent, oficiosament, de la versió oficial: Eisenhower oferirà a Franco un comanament a l'exèrcit Atlàntic.

I Perico Chicote, el barman falangista de moda, preparà un cok-tail que, servit al final de l'entrevista, havia de festejar la bona nova...

Quan l'avió americana travessà — sense aturar-se a Barajas — el cel espanyol, més d'un coronel « gorrista » devia llepar-se'n els llavis.

No vols caldo? Tres tasses!

L'orgull britànic, — ja que la dignitat socialista no ha comptat per a res — haurà sortit malparat de l'aventura dels ambaixadors. Franco proposà tres noms al Govern anglès. El primer, el germanet, el simpàtic Nicolàs, que es deixa retratar a la Costa Brava amb donzelles despulades dormint damunt la grossa panxona. Escarafalls dels dignes gentlemans del Foreign Office.

El segon, Castiella, ex-divisionari, « pispà » de marca i reclamador oficial de Gibraltar. Gest ofès de l'orgullosa Anglaterra.

El tercer, Miquel Primo de Rivera, Miguelito, segons els habituats dels cabarets madrilenys, el més ximplet de la família — que ja és dir — i el que s'assembla més al pare, en qüestió de « juergas » i d'amor pel vi de Jerez. Actitud resignada dels funcionaris angiosos que diuen que el « Marqués d'Estella, no ha fet gaire política ».

I ara aci esperem la versió del discurs que Miguelito farà al rei. I el que li contestaran els socialistes Attlee i Bevin, després d'aquest merescut trago que Franco els fa empassar.

La cultura, mal acompanyada

I, segons sembla, fins a la U.N.E.S.-C.O., ens conviden. (Com a observadors, però aci estem convençuts que com a membres). En fi, ho acceptem, amb un

Tito, Kostov, Rajk.... Clementis..... ?

Un nou afer de descomposició interna del stalinisme, ha esclatat a Txecoslovàquia. Al mateix temps, el P.C.I. sofreix també una greu crisi interior.

La que coneixem i les que ignorem. Una i altres reafirmen les nostres posicions. Al comunisme se'l vencerà únicament desenvolupant aquestes crisis interiors.

Però això només pot fer-ho un règim que a aquest imperialisme descarat, a aquesta opressió brutal, oposi la fermesa i altres coses que un altre imperialisme, i una altra opressió. Justícia social, benestar econòmic, drets democràtics, llibertat...

La guerra per ella mateixa no resol res. Vegeu Corea on ja no resten Coreans.

Siguem capaços de defensar-nos, però, eobretot, ataquem: és a dir avancem en el terreny de les conquestes socials i de la consciència obrera.

Heus aci el combat del socialisme.

get de protecció. Car, com deia la « Solidaridad Nacional », publicant la notícia: « Nosotros no hemos cambiado, son ellos ».

En tot cas, demanem que la Delegació espanyola vagi-presidida per un Bisbe — el d'Alcalá, que és el més ruc de tots —, per el Marqués del Alcázar, Moscardó, conegut a Barcelona com a protector de menors, i assassi de marca, — i per qualsevol policia de la brigada social.

Que portin com a lema, cosit a la bandera, si famós crit de Millan Astray, i que encapçalin l'informe que han de fer amb el nom dels intel·lectuals assassinats, començant pel de Garcia Lorca.

Nosaltres ajuntarem, destinat al culte representant americà que ha fet la proposta, les següents dades, que ajudaran a fer mèrits a la representativa delegació:

45.000 mestres expulsats del Magisteri.
7.000 « empresonats.
5.000 « afusellats
2.000 « exiliats, més 223 professors d'Institut, i 148 professors d'Universitat.

Total actual: 38 % de la població infantil sense escoles.

Una vida frustrada

(Vé de la pag. 1.)

viure sota el mateix teulat i no tenir cap mena de relació. Sé que sou espanyol. M'adono que m'eneu una vida dura i plena de privacions...

Aci ha fet una pausa i jo he tingut la impressió que volia resseguir, mentalment, un camí vell.

— Fa anys — ha reprès — exactament el 1923, jo també vaig fugir del meu país. No hi podia viure. Perseguit pels esbirros de Mussolini, la meua vida corria un cert perill. Era militant socialista, amic íntim de Mateotti. No calla pas més, sabeu? Pel " feix " era un home a liquidar físicament. Aci, a França, vaig fer de tot: corredor de comerç, dibuixant, delineant... La meua professió és arquitecte.

— Així...
— De bell antuvi la meua família m'ajudava econòmicament, després insistint perquè hi tornés, car diferents amics seus que ocupaven en el nou règim llocs preeminents prometien treure'm del mal pas i àdhuc congratular-

me amb el dictador. Vaig resistir. No, uns assassins i res més. A mi no em veurien fins que Itàlia tornés a ésser un país democràtic.

— Tenieu radó...

— Aquest era el meu propòsit ferm. Passaren uns anys. La relació que mantenia amb altres refugiats, com jo italians, s'anà estroçant. Es més. En la nostra conversa epistolar, ja no parlàvem del problema polític, sino de comerç i altres coses. Quan per atzar ens trobàvem o bé ens reuníem — perquè de tant en tant feiem reunions — constatarem que divergències profundes ens separaven cada dia més. Per altra part el món liberal havia deixat de blasmar el dictador i la premsa li era més aviat benévola. Sovint feien ressortir les millores i els avenços que el meu país feia sota la direcció de Mussolini...

« Vaig començar a dubtar. La meua situació econòmica era difícil, catastròfica. Els familiars meus m'havien oblidat completament. Per fi, vaig arribar a la conclusió que el " feix " era més fort que nosaltres, que el més sensat era rendir-me a l'evidència. I un bon dia, sense dir res a ningú, vaig emprendre el camí del retorn.

— I, no us va passar res? — vaig demanar-li.

— Em desterraren a Ostia.

— I els amics de la vostra família, doncs, no us ajudaren?

— Segons deien tots, m'havien salvat d'anar a la presó, però el cert és que cap d'ells no havia intervingut a favor meu. Vaig patir molt, sobretot moralment. Després, la meua capacitat de sofriment va exhaurir-se. Ja no era res, és a dir, si, ja era un feixista. Em vaig inscriure al fascio d'Ostia... Itàlia, com ja sabeu, fou alliberada... i he tingut d'expatriar-me per segon cop.

— Que potser també us perseguien ara? — vaig insinuar.

— Els esbirros. no — digué — però, que vcleu, si l'home pot fruit d'una mica de llibertat, es retroba, recobra la vergonya... en fi, estava fatigat d'abuir els ulls.

Demà surt cap a Marsella. Se'n va a Xile on diu que hi té un germà. Ha vingut a acomiadar-se, i mentre em donava la mà, com si parlés per ell mateix, ha dit en veu alta: " Prou que cau en els dictadors si hom sap esperar ".

Enric BRUFAU.

LES TASQUES OBLIDADES

Els catalans no hem sabut organitzar-nos en collectivitat ordenada, capaç de fer l'esforç d'ajudar als que ho han donat tot — la salut, la vida, la llibertat — per la pàtria. Hem d'ésser més modestes, quan vatem les pròpies qualitats. Però potsar el més greu, de cara a l'esdevenidor de la nostra nació, és que tampoc no hem fet res — o ben poca cosa — per a salvar una altra mena de sacrificis dels quals depén, en bona part, la sort de la nostra cultura.

Es d'aquesta altra tasca oblidada, que volia parlar avui, precisant unes quantes dades que representen, al meu entendre, part del patrimoni cultural de la nostra terra — i del camí que podríem emprendre per a no deixar-lo perdre.

La vida de la Catalunya de demà es forja — malament actualment — a les escoles, als Instituts, als tallers, a la Universitat de Barcelona. Es trempa i s'afina ja, en aquestes dotzenes de centres d'esbarjo i de cultura més o menys clandestins, que, malgrat la fèrula de « Educació y Descanso » i les pastorals del bisbe Modrego, intenten donar un bagatge cultural modern a les generacions de les quals dependrà el nostre destí de poble lliure.

La lluita que mena Catalunya a per a subsistir, no te pariona a la península, i dir això només fa que cridar l'atenció sobre les dificultats del combat. La joventut catalana defensa com pot les conquestes precioses de la personalitat, que el totalitarisme destrueix a cops de propaganda quan no és a cops de puny: el dret — la possibilitat — de criticar, de judicar, de reflexionar. D'estudiar i de comprendre el món modern sense posar-se les ulleres de San Tomàs corregides pel falangisme. Però a més — i en això és diferència la pròpia lluita de la que mena la resta de la joventut peninsular —, ens cal protegir i nodrir constantment, el que fa de la persona humana, a Catalunya, un català: la nostra llengua, la nostra cultura.

No cal fer-nos il·lusions. La nostra pàtria serà difícilment victoriosa sense que aquest altre tros de la terra que és a l'exili i pot fer-ho, li doni tot l'escalf i l'ajuda que necessita.

Un aspecte d'aquesta col·laboració, es precisa en les següents dades:

El Comitè Espanyol d'Interajuda Universitària — organisme al marge de tota acció o influència oficial —, ha rebut per l'any en curs les següents demandes d'ajuda:

Universitaris i Escoles Superiors Franceses:

Alumnes bons i excel·lents. Demandes, 85.

Alumnes bons i excel·lents. Beques que ha pogut acordar, 60.

El percentatge d'estudiants catalans que sol·liciten ajut és, aproximadament de 50 %. Naturalment la mateixa proporció es retroba entre els que no han pogut tenir els 10 mil francs mensuals (menys els mesos d'estiu) que han de permetre'ls prosseguir els estudis.

Les beques acordades provenen sobretot de fons del W.U.S. — organisme d'ajuda universitària al marge de la política —, i d'un donatiu de 500 mil francs fet per el Comitè Norueg d'Ajuda a Espanya. Donada la propera liquidació de la O.I.R., és impossible comptar amb una augmentació de cabals procedents d'aquest organisme.

Però allà on la situació esdevé catàstrofica és precisament al tractar-se d'es-

tudiants més joves — els més susceptibles d'incorporar-se a altres medis nacionals — i als que caldria doncs ajudar i intentar conservar per a Catalunya amb més interès. Heus ací el nombre de sol·licitants rebudes pel Comitè d'I.U., de les quals ni una sola no ha pogut ésser atesa per manca de cabals.

Alumnes que preparen el Batxillerat:

Nois	110
Noies	58
Entre els quals, segons notes escolars dels Lycées francesos, hi ha:	
Alumnes excel·lents	74
Alumnes bons	68
Alumnes normals	26
La situació familiar es la següent:	
Mitjana d'ingressos: de 12 mil a 18 mil Francs mensuals.	
— Famílies nombroses	48
— Amb el pare mort, malalt o mutilat	37

Les mateixes xifres es retroben aproximadament, pel que fa referència a les escoles Tècniques i de Comerç. El tant per cent d'estudiants catalans és, igualment, de 50 %. La major part d'aquests estudiants hauran de cessar els estudis si no és possible ajudar-los.

Heus ací les xifres. Voldria allunyar-me de tota temptació demagògica i, per altra banda, no estic prou assabentat de les possibilitats econòmiques dels nostres governs (millor dit, del govern republicà, la Generalitat no ha tingut mai molts diners; els fenicis de la península fem poc honor a la nostra reputació), per assegurar que podrien haver fet més. Però no és impossible que s'hagués fet obra més útil fent funcionar realment al flamant ministeri d'Instrucció Pública en comptes de la no menys flamant Diputació Permanent, que alguns centims deu costar, puix nombrosos diputats que en són — alguns d'ells actualment a Espanya — es queixaven de malversar els diners per a « reunions de tertúlia parisenca ». Però això és el passat (?) i és el present el que interessa. I el present són aquestes sol·licituds d'ajuda, la manca de cabals, les dificultats d'obtenir-los de la U.N.E.S.C.O., donada la vergonyosa proposta d'acceptar Franco que hi ha fet el representant americà.

Què fer? Primer, insistir. Insistir prop dels sindicats lliures, prop dels organismes d'ajuda, posant de relleu que el caràcter de la nostra emigració fa necessari estendre la protecció econòmica fins als més joves. I al costat d'aquestes aportacions estrangeres, mobilitzar les pròpies possibilitats. On? Allà, on hi ha catalans que poden fer-ho. I penso en els Centres Catalans d'Amèrica, que no han fallit mai quan l'esforç demanat era realment patriòtic. I penso en el prestigi dels nostres Artistes i del nostres Intel·lectuals, per a patronar-lo.

Es fer-me il·lusions? Tant malejats estem per la menuda política, tan profunda és a l'exili la desagregació del sentiment nacional que ni aquest esforç — al marge de tot signe partidista, cobert únicament per la bandera barrada — no som capaços de fer?

Cal creure que no. Cal pensar que aquest combat — important també, ja ho veieu — no seria desertat per ningú. Ací resta doncs la idea, car és innegable que si sabéssim recollir-la i realitzar-la podríem encara arrencar aquesta feina del trist repertori de les tasques oblidades.

El règim franquista, doncs, ha guanyat una batalla, encara que — com diuen els francesos — « no és pas culpa seva ». Si acceptem que el règim es un cadàver insepult, la seva mal olor empetarà tots els comicis internacionals on participin delegacions franquistes.

Però no és això el que ens interessa més.

Mentre els avions creuen les mars i els continents traslladant emissaris que parlen i es preocupen de la probable carnisseria, la classe obrera, en actitud contemplativa, espera sapiguer si l'espectacle serà amenitzat per una rondalla de balalaïkes o per un jazz-band.

Entretant, el franquisme no perd mai el nord i, la màxima maniobra actual consisteix a fer-se admetre al Pacte Atlàntic, colofó d'una política que, des de la fi de la darrera guerra, tenia dos objectius immediats: fer-se oblidar en tant que comparsa de Hitler i de Mussolini, i fer-se desitjar. Aconseguit el primer, ara van pel segon. Mes tard, ja veurán si hi ha possibilitats de fer-se indemnitzar pels perjudicis que han ocasionat — Artajo dixit — aquests anys que l'Espanya franquista ha estat en quarantena.

El general Eisenhower ha fet una enquesta a Europa per tal de saber quina quantitat de soldats cada país pot posar a la seva disposició. Espanya, naturalment, no ha estat consultada, però Franco — sense que nigu li hagi preguntat quina hora era — s'ha cuidat de fer saber arreu del món el nombre de divisions que podria posar en peu de guerra, tot fent de passada « de la sur-enchère » segons la costum adoptada quan oferí el milió de soldats a Hitler.

Cal però que ens prenguem seriosament les bajanades franquistes, si no volem veure al poble espanyol — exiliats compresos — servir de moneda de canvi en la transacció que es prepara.

En una paraula, creiem que ja n'hi ha prou de temporitzar. Si els antifeixistes espanyols encara no ens ho hem dit tot, afanyem-nos a buidar el sac de mütues rancúnies que tants de germans nostres a l'interior paguen amb la pressió o la vida, i després anem per feina. S'imposa un reagrupament per a endurir la fé i la voluntat de la gran majoria, per a redonar confiança als pocs que han perduda i per a reprendre el lloc de combat que ens pertoca.

La qüestió espanyola som nosaltres, els obrers, els que l'em de posar a primer pla, som nosaltres els que hem de passar davant agafats amb les dues mans al pal de la bandera. Puguin els responsables de les organitzacions que malden per la democràcia i la llibertat, i rebutgen el totalitarisme, comprendre que la vint-cinquena hora podria passar sense que el proletariat espanyol hagués estat present al rendez-vous. La història no els perdonaria un nou error.

ADMINISTRACIO

Acusem rebut de les quantitats següents:

De Toulouse: A.P., 100 fr.; S.B., 300; A.M., 150; J.R., 500; C.B., 500; E.B., 700; F.P., 100; M.F., 100; M.M., 500; T.C., 100; M.M., 100; T.P., 200; A.B., 1.000.

Secció Gers, 4.050; J.I., Sèvres, 150; J.P., Paris, 1.000; L., Paris, 250; J.A., Castelnaudry, 500; P., de Orleans, 1.000; F.T., Nevers, 305.

Le gérant: A. IBORRA.

Société Parisienne d'Impressions
4, Rue Saulnier. — PARIS (IXe)

L'ECONOMIA DE CATALUNYA I LA SEVA LLIBERTAT NACIONAL

Conferència de SERRA i MORET a la Llar de Germanor Catalana de Tolosa del Llenguadoc el 25 de febrer de 1951

« Defensar la llibertat de Catalunya és anar d'acord amb els corrents del món modern i de la civilització occidental. »

« Cal que els catalans s'esforcin a guanyar una llibertat i un dret que ningú no els oferirà gratuïtament, i que és digne del més gran esforç i sacrifici. »

L'exili de Catalunya — l'exili penin-sular — travessa una greu crisi de descoratjament i de desorientació. Més que mai, es necessari que els homes que tenen el deure de representar Catalunya, no en siguin igualment víctimes, sino que contribuïxin a orientar i animar un esperit — el del refugià català — que representa un capital moral preciós i que no s'ha de perdre.

Serra i Moret — la tradició política del socialisme autòcton; la fermesa del nacionalisme col·laborador de Macià; la netedat d'una posició moral sense màcula; les realitzacions de l'home d'estudi i de l'economista — ha parlat recentment a Tolosa complint aquesta missió que ell no descuidarà pas.

Convidat per Germanor Catalana — organisme que reuneix els catalans de Tolosa que saben vèncer aquests mals dels quals parlàvem — les paraules del nostre company prenen en els moments presents un relleu que fa inútil el comentari.

Com de costum, no és l'home de partit el que parla; és el patriota que, ocupant la Presidència del Parlament de Catalunya, sap fer honor al càrrec, i sap, per damunt de les dificultats del present indicar als catalans les fites del perver-nir, que un passat gloriós ens comana.

Les paraules de Serra i Moret tenen el dring de les al·locucions històriques. Sense defallença hem de perseverar en la tasca que el seu parlament assenyala com a perfectament — sino fàcilment — assolible, a condició de no perdre aquesta voluntat col·lectiva que és en realitat la única arma des pobles lliures.

Serra i Moret inicia la seva peroració amb una vigorosa exaltació del rol de l'emigrat polític i en particular de l'emigrat polític català de bona llei que té una triple justificació d'inconformitat i de lluita — la patriòtica, la política i la social — en cap de les quals no pot consentir claudicacions, transaccions ni defallències. El refugià polític català representa una selecció, una aristocràcia, que cal mantenir per a exemple, per a estimul i per l'avantguarda de la dura i llarga lluita que comporta l'alliberació nacional de Catalunya. Els catalans captius en el propi territori de la pàtria no poden, ni riscant la llibertat i la vida, comprendre la magnitud de la pròpia tragèdia i dels múltiples problemes que es van multiplicant i agreujant a mesura que es perllonga la situació de violència i de compressió de totes les energies vitals del nostre poble dissortat.

Ens correspon a nosaltres, diu Serra i Moret, d'estudiar serenament aquests problemes i de preparar la seva solució. Cal fer-ho amb objectivitat, sense deformar les realitats, sense prejudicis, i sense dogmatismes. I és un encert de Llar Catalana de Tolosa el de voler examinar aquests problemes i preparar els esperits per a l'acció intel·ligent i sistemàtica que cal seguir per tal de no caure en les errors que han estat causa dels anteriors fracassos i reculades. Abandonem els fàcils abrandaments, els pre-

judicis, la política de veïnat que ja no té cap solta, i anem al fons dels problemes, amb decisió, amb honestat i amb el propòsit ferm i constant de servir la causa que ens ha confiat el destí.

No hi ha dubte que una de les qüestions fonamentals a examinar ha d'ésser l'economia de la terra catalana, la seva situació pretèrita i actual, la seva representació autèntica, la seva ponderació real i les seves possibilitats presents i futures, no en un món abstracte i fet a gust nostre, sino en el món modern, complex, fortament articulat, sensible a tot accident i en evolució constant. Per això fer no podem prescindir del quadre social i històric ni de la psicologia particular del nostre poble que és, en el fons del fons, el veritable determinant econòmic. No preté Serra i Moret complaure l'auditori ni forçar conclusions preconcebudes. El seu únic propòsit és descobrir la veritat i ésser fidel a la ciència que, en el cas present, són les lleis econòmiques universalment acceptades i experimentades abastament.

Per a poder parlar en termes de síntesi com escau als límits d'una conferència breu, Serra i Moret dona lectura a un report original que va redactar per a informació dels delegats de l'Assemblea de les Nacions Unides de 1948 sobre la realitat econòmica i social de Catalunya. Aquest estudi que compren l'exàmen del territori i clima de Catalunya, la seva població i mitjans de vida, les indústries i força motriu, els transports i comunicacions i, finalment, el quadre social, és una condensació clara i reeixida de tot el que es refereix a la vida econòmica de Catalunya i a les seves possibilitats, amb dades i fets essencials que poques vegades podem trobar reunits en una exposició ordenada i relativament completa.

De l'exàmen dels fets se'n dedueix, a criteri del conferenciant, que Catalunya no pot de cap manera constituir-se en sistema autàrquic. Li manquen dos elements fonamentals: territori apte i suficient per a nodrir la seva població comparativament elevada, i producció de minerals i combustibles per a crear-se una indústria de base. Es, però, que la independència política d'una nació va sempre acompanyada d'una autarquia o si més no d'una economia prou vigorosa i dinàmica per a obrir-se pas en el camp de lluita internacional?

Ací, Serra i Moret dona una sèrie de dades geogràfiques i estadístiques impressionants. Dels 84 estats del món que es titulen independents, 16 tenen una extensió territorial i una població inferiors a les de Catalunya, i 12, per bé que tenen una superfície territorial major, tenen una població inferior a la de Catalunya. Resulta, doncs, que un terç dels estats independents del planeta sosté la seva independència malgrat trobar-se en condicions d'inferioritat respecte a Catalunya. Cap d'aquests estats independents no pot pensar en una autarquia ni cap d'ells no compta amb el potencial econòmic ni amb les possibilitats de producció industrial i manufacturera de Catalunya. Ben entès que el conferen-

ciant es refereix sempre a la Catalunya « estricta », car si es reuneix el conjunt de les terres catalanes les dades i les proporcions creixerien enormement a favor de la tesi independentista.

L'atenció de l'auditori és atreta pel conferenciant sobre els quatre països europeus que malgrat tenir tres d'ells una superfície lleugerament superior a la de Catalunya com són Dinamarca, Holanda i Suïssa, tenen una població i una riquesa considerablement superiors a la de Catalunya. Bèlgica, de territori més petit que Catalunya, sosté nou milions d'habitants, Holanda deu, i Dinamarca i Suïssa quatre milions i mig cada una amb un nivell de vida superior al nostre. Són aquests quatre països els que poden servir de model a Catalunya i Serra i Moret analitza extensament llurs condicions econòmiques, socials i polítiques: Dinamarca, Holanda i Suïssa han sostingut lleu independència a través dels segles, i la darrera, com tots sabem, és una Confederació secular de 22 cantons i quatre famílies humanes ben diferenciades. Bèlgica és un estat de creació recent, en certa manera artificial, que comprèn dues famílies humanes altament diferenciades i en alguns aspectes antagòniques, però que ha reeixit a crear una entitat econòmica i política pròspera i feliç, capaç de donar exemple a entitats veïnes molt més pobres.

Serra i Moret fa algunes consideracions de caràcter geogràfic i estratègic dels quatre països esmentats que no són aplicables al cas de Catalunya. Fa remarcar, però, com han nascut modernament tots els estats d'Amèrica i alguns d'Europa i Àsia, i en el que va de segle set de nous a Europa, sis a l'Àsia, quatre a l'Oceania i dos a l'Àfrica, sense comptar els nuclis federals que comprenen més de la meitat del món civilitzat. La tendència, és doncs, vers la independència o l'autonomia interior dels pobles i no pas la contrària. Defensar la llibertat de Catalunya és anar d'acord amb els corrents del món modern i de la civilització occidental. Depèn, naturalment, de la psicologia particular de cada poble i de la determinació que aquest mostri en afirmar la seva personalitat i el seu dret a la vida. Es ací on els catalans han de dir el mot decisiu. Si volen ésser lliures ho seran, i si tenen un missatge humà, una llicó a ensenyar o una concepció pròpia de la vida, cal que s'esforcin a guanyar una llibertat i un dret que ningú no els oferirà gratuïtament i que és digne del més gran esforç i sacrifici.

La conferència de Serra i Moret, escoltada amb atenció i acollida amb fervoroses mostres d'aprovació de part del nombros públic, fou calurosament aplaudida i comentada al final. Document de vasta informació, de rigorosa objectivitat i d'ensenyament ideal i pràctic a la vegada, ens plauria molt de veure-la impresa i publicada en la seva integritat car creiem que podria servir de quitatge als patriotes catalans i a tots els que s'interessen per la solució del problema més greu que ens planteja la vida.